

KÖSZÖNTÉS

Több évtizedes kollegiális barátságunk alapján nekem jutott a megtisztelő feladat, hogy köszönthessem Gecső Tamást hatvanadik születésnapján. Ha egy szóval kellene jellemeznem az ünnepeltet, ezt mondanám: hűség. Hűség az emberekhez, családtagokhoz, barátokhoz, kollégákhoz és tanítványokhoz. Hűség az eszmékhez: a szabadsághoz, a szolidaritáshoz és a demokráciához. Hűség a tudományhoz, a kutatás szabadságához, függetlenségéhez, a tudományos élet és a felsőoktatás demokratizmusához.

Gecső Tamás tanulmányait az ELTE BTK-nak egy olyan tanszékén kezdte el, amely az emberi nyelv működésének általános törvényszerűségeivel foglalkozott, de helyet adott olyan alkalmazott nyelvészeti témáknak, mint a magyar mint idegen nyelv oktatása és a mesterséges nyelvek, azon belül az eszperantó kutatása és tanítása. Ez a kis tanszék a Pesti Barnabás utcai épület második emeleten asylum volt mindazoknak, akiket olyan nyelvfilozófiai, szemiotikai, szemantikai kérdések foglalkoztattak, amelyek a hatvanas–nyolcvanas évek szűk tudományfelfogásában a perifériára szorultak, az oktatásból pedig teljesen kimaradtak. Gecső Tamás hűséges maradt ehhez a tanszékhez, amely több szervezeti átalakulás után a Trefort-kertbe költözve is megtartotta inspiráló légkörét. Telegdi Zsigmond, Zsilka János, Antal László professzorok a szocialista időszakban is megtartották nyitottságukat a kultúra és a tudomány egésze iránt. Mély klasszikus műveltségen alapuló korszerű tudásuk példa volt a hetvenes években, és ma is az. A tanszék falán ma is ott függ Zsilka János arcképe, aki nemcsak példaadó tanára, hanem egy kivételesen nehéz élethelyzetben atyai barátja is lett Gecső Tamásnak. Ez az arckép a jele ünnepeltünk szellemi és emberi hűségének.

Gecső Tamás konzervatív embernek nevezi magát és ez igaz is, a szó nemes értelmében. A konzervativizmus értékmegőrzést jelent, és nem maradiságot. A világ minden új jelensége és a tudomány friss eredményei iránti kíváncsiság és elkötelezettség jellemzi Gecső Tamást, ez mutatkozik meg abban is, hogy éppen Interkulturális nyelvészet címen alapított doktori programot. Nagyon jól tudja, hogy korunk globalizációs kihívásaira csak más kultúrák és nyelvek ismerete alapján tudunk érvényes válaszokat megfogalmazni. Az interkulturalitás programjában szükségszerűen helyet kap a jelnyelv, amelynek anyanyelvi státusát ma már törvény is rögzíti, valamint a gendernyelvészet, amelynek súlya a világ tudományában sokkal jelentősebb, mint itthon.

Gecső Tamást ez a Festschrift a hűség nevében köszönti. A kötet számára született írásokban a kollégák és a tanítványok a közös gondolkodást, az inspirációt köszönik meg az ünnepeltnek, és azt, hogy ha bármikor segítségre szorultak, mindig számíthattak rá. A kötetnek az interkulturális megközelítéssel született tanulmányai, a jelnyelv, a gendernyelvészet, a kétnyelvűség, a beszédtanítás és az eszperantó kérdéseit tárgyaló írások mind egy széles látókörű tanár, egy hűséges és konzervatív alkotó szellemiségét dicsérik és adják tovább a következő nemzedékeknek.